

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO – DOBOJSKI KANTON**

JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD MAGLAJ

**INFORMACIJA O STANJU SOCIJALNE ZAŠTITE
I PRIJEDLOZI MIJERA ZA POBOLJŠANJE ISTE NA TERITORIJI
OPĆINE MAGLAJ
za period 01.01. – 30.06.2018.godine**

Maglaj , august 2018.godine

UVOD

Dokument „Informacija o stanju u oblasti socijalne zaštite na općini Maglaj“ izrađen je u skladu sa Odlukom o socijalnoj zaštiti na općini Maglaj. Pripremili smo ovu Informaciju s ciljem upoznavanja izvršne i zakonodavne vlasti, te šire javnosti, o stanju u oblasti socijalne zaštite i zaštite porodica s djecom, s osvrtom na statističke podatke, ostvarene rezultate i aktuelnu problematiku.

Napominjemo da se JU Centar za socijalni rad Maglaj ne bavi problematikom civilnih žrtava rata, i ako je to po zakonu naša obaveza, te poslove obavlja resorna opštinska služba.

1. DJELATNOST, ZAKONSKA REGULATIVA U SOCIJALNOJ ZAŠTITI I OSNOVNI PODACI O CENTRU

Prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica s djecom (Sl.novine ZDK, br. 13/07, 13/11, 3/15 i 2/16) socijalna zaštita je organizovana djelatnost u Federaciji BiH, ZDK i Općini koja je usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica koje se nalaze u stanju socijalne potrebe. Posebna pažnja se poklanja socijalnoj zaštiti djece.

U skladu sa načelima humanizma, solidarnosti i građanskog morala, socijalna zaštita građana ostvaruje se otkrivanjem i umanjenjem posljedica i uzroka koji dovode do stanja socijalne potrebe, na osnovu pruženih usluga i omogućavanjem sticanja određenih prava iz ove oblasti.

Socijalnom potrebom smatra se trajno ili privremeno stanje u kome se nađe građanin ili njegova porodica bez svoje krivice, usljed rata ratnih događaja, elementarnih nesreća, općih ekonomskih kriza ili psihofizičkog stanja pojedinca, koje ne mogu otkloniti bez pomoći uže ili šire društvene zajednice. Zakon zabranjuje bilo koji oblik diskriminacije, po bilo kojem osnovu.

JU Centar za socijalni rad Maglaj radi prateći Federalne i Kantonalne zakone, pravilnike, uputstva, instrukcije i odluke odgovarajućih ministarstava i opštinskih službi.

JU Centar za socijalni rad Maglaj posluje sa sjedištem u Maglaju, ul.Srebreničkih žrtava rata bb (u daljem tekstu : Centar). Centar radi od 1975. Osnivač je Općina Maglaj. Organ upravljanja je Upravni odbor kojeg imenuje i razrješava Općinsko vijeće.

Centar trenutno upošljava 10 radnika, od kojih je 7 stalno uposlenih a tri su na određeno vrijeme (godina dana):

- 1-direktorica
- 2- diplomirani socijalni radnik
- 3-diplomirani socijalni radnik-pripravnik
- 4- diplomirani pravnik
- 5- socijalni radnik
- 6- pravnik
- 7- ekonomista-blagajnik
- 8-administrativni radnik
- 9-vozač, kurir
- 10- diplomirani logoped-pripravnik

Centar posjeduje vlastitu poslovnu zgradu koja je izgrađena 2006. godine. Prizemlje zgrade dato je na korištenje JU Dnevni centar za djecu i odrasle sa posebnim potrebama Zenica.

Inače ideja za otvaranje Dnevnog centra je i potekla iz Maglaja. Trenutno su tu odrasle osobe na radno-okupacionoj terapiji, dok mlađa djeca idu u Žepče.

Centar je tehnički dobro opremljen, imamo i vlastit automobil, adekvatne prilaze za invalidne osobe i kancelariju u prizemlju za potrebe ove kategorije.

Zgrada ima centralno grijanje na čvrsto gorivo koje nije baš adekvatno, jer se ne može zagrijati ovako veliki prostor, pogotovu što se grije samo od 6-15 h. Trenutno smo u planu da sa Dnevnim centrom radimo na projektu nabavke peći na pelet.

Obzirom da se u Centru pruža veliki broj usluga i daje mogućnost ostvarivanja različitih prava grupisat ćemo poslove na sljedeći način :

- socijalna zaštita
- zaštita porodice s djecom
- ostala prava

2. SOCIJALNA ZAŠTITA

Kada je u pitanju pružanje pomoći socijalno ugroženim kategorijama tu razdvajamo maloljetna i punoljetna lica.

2.1. Zaštita maloljetnih lica

1- Delikvencija- u ovom slučaju socijalni radnici rade isključivo savjetodavno. Zakon o zaštiti i postupanju sa maloljetnicima u krivičnom postupku (Sl.novineFBiH, broj : 07/14) nalaže da se ne pokreću krivični postupci, a da se što više radi na razvoju i jačanju ličnosti maloljetnika. Za rješavanje ovih pitanja potrebna je saradnja sa drugim institucijama(PJ, Centar za mentalno zdravlje, škole, porodica i sl.) .

U ovoj godini imamo zabilježeno 6 slučajeva od kojih ni jedan nije okončan. Obaveza Centra je izlazak na teren, izrada socijalne anamneze, savjetodavan rad i sl.

Za ovakav rad neophodno je da imamo **psihologa na teritoriji naše općine**. Ovim putem želimo naglasiti da imamo izuzetno dobru saradnju sa navedenim institucijama. **Trenutno se na području devet općina, među kojima je i Maglaj provodi projekat“ Jačanje lokalnih mehanizama u borbi protiv nasilja nad djecom, pod pokroviteljstvom UNICEF-a I WORLD VISION-a** (u kojem učestvuju sve gore navedene institucije)

2- Starateljstvo – oblik zaštite maloljetnih lica bez roditeljskog staranja. Trenutno je 13-oro djece pod starateljstvom.

3- Smještaj u drugu porodicu – putem našeg Centra 5 –oro djece je smješteno u druge porodice. Ovaj vid brige o djeci se plaća i staratelji imaju naknadu od kantona, ukoliko nema srodnika koji su obavezni da finansiraju smještaj.

Ono što može predstavljati problem je novi Zakon o hraniteljstvu koji se mora primjenjivati od septembra ove godine i koji zahtjeva obuku hraniteljski porodica, koji je još nejasan po pitanju finansiranja, tako da i ne stimuliše porodice da se brinu o potencijalnim korisnicima.

4- Usvojenja- do sad smo imali 13 zahtjeva za usvojenje ali ni jedno nije realizovano jer nemamo na našoj općini djece koja bi mogla biti usvojena.

- 5- **Djeca sa psihofizičkim smetnjama u razvoju**- imaju pravo na obrazovanje i osposobljavanje za život. Sve manje djece se kategoriše i njihovo obrazovanje se provodi po inkluziji. Poslovi oko kategorizacije se provode pred novu školsku godinu, avgust-septembar. Trenutno imamo 12-oro djece koji su kategorisani i pohađaju osnovnu i srednju školu. Djeca sa težim smetnjama pohađaju Dnevni centar u Žepču. Po podacima Dnevnog centra bilo ih je 17 u prošloj školskoj godini.
- 6- **Zlostavljanje djece** – i u ovim slučajevima socijalne radnice izlaze na teren po prijavi djelatnika MUP-a. Nemamo ozbiljnijih prijava kada je u pitanju nasilje nad djecom u porodici , što ne znači da ga nema. Problem je u strahu, nepoznavanju zakaona i sl. jer se roditelji rijetko usude , djeca pogotovu da prijave onog drugog roditelja za nasilje. Česte su prijave međuvršnjačkog nasilja, syber nasilja i sl. Po tom pitanju imamo u planu projekat edukacije djece u saradnji sa Policijskom stanicom Maglaj , gdje bi se kroz radionice djeca upoznala sa svojim pravima, vrstama nasilja, ali i sa odgovornostima, tj. posljedicama koje ih čekaju ako budu uključeni u neki od oblika nasilja.
- 7- **Maloljetnički brak**- u ovoj godini imali smo 2 maloljetnička braka, gdje smo po Porodičnom zakonu ovlašteni za davanje saglasnosti i savjetodavni rad za maloljetnicima.

2.2 . Zaštita punoljetnih lica

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom (Sl.novine ZDK, broj:13/07), propisana su prava koja punoljetna lica mogu ostvariti pri Centru za socijalni rad.

- 1- **Stalna socijalna pomoć**- trenutno ovu pomoć ostvaruje 65 lica. SNP se isplaćuje u iznosu od 125-170 KM i finansira se 60% iz kantona i 40 % iz općine.
- 2- **Smještaj u ustanove**- se ostvaruje uz suglasnost resornog ministarstva ZDK. Trenutno imamo 18 lica smještenih u socijalno-medicinske ustanove.
- 3- **Starateljstvo**- trenutno imamo 40 lica pod starateljstvom. Centar imenuje staratelja , te vodi računa o šticienicima, njihovim pravima i imovini. Također, Centar izdaje i rješenja o starateljstvu za posebne slučajeve, a u ovom periodu izdato je 49 rješenja.
- 4- **Nasilje u porodici** – nakon prijave od strane policajaca, socijalne radnice izlaze na teren, obavljaju razgovore i rade socijalnu anamnezu po potrebi. Uglavnom se radi o blažim oblicima fizičkog i verbalnog nasilja, te se pozivaju strane na savjetodavne razgovore u Centar.
Smatramo da je nasilja ima više nego što se prijavljuje. Zakonska rješenja nisu odgovarajuća tako da se nasilnik ne kažnjava adekvatno, što u dosta slučajeva dovodi do toga da žrtva odustane od tužbe. Također, tu je i strah i ekonomska zavisnost žrtve od nasilnika, kao i naš mentalitet, tj. visok prag tolerancije na nasilje, bilo fizičko ili verbalno . Sve to dovodi do toga da se nasilje ne prijavljuje.
- 5- **Jednokratna i privremena novčana pomoć** - isplaćuje se na zahtjev građana u skladu sa našim mogućnostima. Jednokratna pomoć se može odobriti do 200 KM , dva puta godišnje, a privremena u iznosu od 100 do 300 KM,i može se dodijeliti samo jednom u godini.

Centar je ograničen u ovom području jer sredstva povremeno dobijamo od Kantona u iznosu od 9600,00 KM godišnje . Od općine ne dobijamo sredstva za tu namjenu i ako smatramo da smo mi , kao Ustanova, zakonom ovlašteni za pružanje takve vrste pomoći i najbliži smo porodicama, najbolje poznajemo porodične prilike i stvarne potrebe.

U većini gradova ZDK isplatu JNP rade Centri, te smatramo da je to potrebno uraditi i u našoj općini uz saradnju sa resornom službom.

3. ZAŠTITA PORODICE S DJECOM

3.1. Dječiji dodatak

Pripada porodicama čiji mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze 15 % od prosječne plaće Kantona (oko 110 KM po članu). Trenutno imamo 656 korisnika dječijeg dodatka, što je **za cca 100 manje nego u prošloj godini** .

Mislimo da zakonsko rješenje nije najbolje i da bi u ovakvoj situaciji pravo na dječiji dodatak trebali imati svi.

Poražavajuća je činjenica da imamo sve manje djece , odnosno da nam porodice masovno odlaze. Ovaj podatak se vidi i po broju učenika u osnovnim i srednjim školama. Smatramo da kao općina moramo uraditi nešto po pitanju stimulacije nataliteta, npr. Uvesti naknade za drugo , teče i sl. dijete, koje će biti veće od onih za prvo. Zatim, subvenciju za kamate na stambene kredite i sl. Ovo je problem kojeg svi moramo biti svjesni .

3.2. Naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu

Se isplaćuje ženi-majci u vrijeme porodijskog odsustva. Naknada iznosi 80% od utvrđene osnovice. U ovoj godini smo imali 46 zahtjeva , a trenutno imamo 84 porodilje na spisku, što ja također manje od prosjeka iz prošle godine.

3.3. Naknade za ženu-majku koja nije u radnom odnosu

Imaju pravo dobiti one porodilje čija mjesečna primanja u domaćinstvu ne prelaze 50% prosječne plate Kantona.

Trenutno imamo 17 porodilja koje su podnijele zahtjev za naknadu, a neće sve ostvariti ovo pravo.

Ovo je ,također, veliki problem jer 50% od prosječne plaće Kantona iznosi cca 370 KM a minimalna plaća je 420 KM. Smatramo da se u ovom području mora djelovati prema višim instancama , odnosno tražiti izmjene zakona , kako bi se zaštitile i nezaposlene majke.

3.4. Zaštita braka i porodice

Centar , kao organ starateljstva, pruža savjetodavne usluge bračnim partnerima sve u cilju očuvanja porodice. U slučaju razvoda bračni partneri pokreću brakorazvodnu parnicu i obavezni su , ukoliko imaju maloljetnu djecu , podnijeti zahtjev za posredovanje.

U ovoj godini imali smo 13 zahtjeva za posredovanje.

4. OSTALA PRAVA

4.1. Zdravstvena zaštita

Ovaj vid zaštite je omogućen za pojedince koji nemaju istu po bilo kojem drugom osnovu. Trenutno je preko Centra osigurano 160 lica. Međutim, u praksi se često javljaju lica koja ne možemo osigurati, a nerijetko su to teško oboljela lica ili povratnici. Tu smo ograničeni zakonskim propisima i trebalo bi

raditi na tome da se i ta lica uvedu u pravo, jer je zdravstvena zaštita jedno od temeljnih ljudskih prava.

4.2. Prava neratnih invalida

Ova prava regulisana su Federalnim zakonom (Sl.novine FBiH ,broj: 36/99,054/04 i 39/06). Trenutno imamo 457 korisnika invalidnina, od čega je u ovoj godini urađeno 46 novih rješenja.

U posljednje vrijeme evidentno je povećanje broja građana koji se obraćaju ovom Centru radi vještačenja zdravstvenog stanja kod Instituta za medicinsko vještačenje u Zenici. Uglavnom se radi o oboljelim licima od karcinoma i moždanom udaru. Obzirom da je visok prag za prolazak na komisiji – ocjena invalidnosti od min 90 %, veliki broj oboljelih ne može ostvariti pravo na invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak. Povećan je i broj RVI-a (dvojni korisnici) koji žele ostvariti ovo pravo jer to pravo ne ostvaruju kao ratni vojni invalidi.

Velika je potražnja i za ortopedskim pomagalicama jer ih korisnici ne mogu besplatno dobiti preko ZZO –a ZDK .

Kroz saradnju sa različitim organizacijama uspjeli smo dobiti pelene za odrasle, par kolica, dva kreveta i hodalice , te tako pomažemo korisnicima kojima su ta pomagala neophodna. Nažalost nije dovoljno jer su te potrebe dosta veće.

Ostali poslovi

-Pored navedenih poslova Centar obavlja i druge poslove na zahtjev stranaka, obilazimo korisnike smještene u ustanovama i one po starateljstvu.

- Želimo istaknuti dobru saradnju sa Crvenim križem, Merhametom i organizacijom SOS Dječija sela, gdje zajedno nastojimo pomoći našim korisnicima.

- Također, nastojimo se povezati sa što više humanitarnih organizacija i kroz projekte poboljšati kvalitet pruženih usluga našim građanima.

- Posebno želimo istaći da smo u ovoj godini angažovali **logopeda**, koji je na usluzi svim građanima(o radu se možete upoznati iz Izvještaja o radu koji šaljemo u prilogu)

**PRIJEDLOG MJERA ZA POBOLJŠANJE STANJA STANOVNIŠTVA U OBLASTI SOCIJALNE ZAŠTITE
NA OPĆINI MAGLAJ**

Prilikom davanja mjera za poboljšanje vodili smo se trenutnim stanjem na našoj općini. Evidentan je odlazak mladih, ali i cijelih porodica, sve je manji broj djece u školama, loša obrazovna struktura (posebno žena koje rano stupaju u brak, a da ne završe srednjoškolsko obrazovanje), psihološko stanje naših građana, zdravstveno stanje (mi smo jedna od opština u ZDK koja ima najviše oboljelih od malignih bolesti), loša ekonomska situacija, veliki broj nezaposlenih i sl., a sve navedeno utiče na to kakva će slika stanja stanovništva biti.

Smatramo da svi zajedno moramo učiniti sve što je u našoj moći da se ova slika popravi:

- 1- Zapošljavanje još jednog socijalnog radnika – trenutno imamo dvije socijalne radnice, koje su podjeljene po mjesnim zajednicama i rade sve referate, što je jako teško zbog kompleksnosti poslova koje obavljamo. Zapošljavanjem još jednog socijalnog radnika (po standardima na 5000 stanovnika dolazi jedan socijalni radnik) rad bi se organizovao po referatima čime bi se povećala kvaliteta pružene usluge, olakšao rad i posvećenost svakom korisniku
- 2- Zapošljavanje psihologa, u Centru ili u Centru za mentalno zdravlje, jer je neophodan za rad ovih ustanova, ali i u radu škola na području naše opštine. Mentalno zdravlje naših građana je i te kako narušeno (rat, poplave, ubrzan život, teška finansijska situacija, stres). Psiholog nam je neophodan radi formiranja Stručnog tima i davanja sveobuhvatnog mišljenja po svim predmetima koji se vode u Centru (razvod braka, nasilje, maloljetnička delikvencija, usvojenja i sl.)
- 3- Dalje angažovanje logopeda- najbolje pri Domu zdravlja, jer je evidentan veliki broj djece sa različitim govornim smetnjama, ali starijih kojima je ovaj vid pomoći neophodan
- 4- Radovna saradnja sa općinskim resornim službama
- 5- Redovna saradnja sa mjesnim zajednicama
- 6- Finansijska sredstva za JNP ili dio prebaciti na Centar, time bismo rasteretili resorne službe i ne bi dolazilo do dupliranja ovlasti
- 7- Organizovanje različitih radionica, predavanja i edukacija, sve u cilju poboljšanja kvalitete života u našoj općini
- 8- Jače stimulisati natalitet- uvesti različite naknade porodiljama, posebno za treće i četvrto dijete

U prilogu vam šaljem i pregled broja korisnika u ZDK.

Maglaj, 10.8.2018.

Direktorica:
Hađžić Aida

